

Het Hongerwinter onderzoek: cognitieve en hersenveroudering

Gepubliceerd: 29-03-2019 Laatste bijgewerkt: 09-04-2024

(1) de gevolgen onderzoeken van blootstelling aan prenatale ondervoeding voor cognitieve functie en hersenparameters in het latere leven. (2) de gevolgen onderzoeken van blootstelling aan prenatale ondervoeding voor leeftijd gerelateerde...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON48102

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

DFBC: cognitieve en hersenveroudering

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

cognitieve veroudering; hersenveroudering

Aandoening

cognitieve en hersenveroudering; neurodegeneratieve aandoeningen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Academisch Medisch Centrum

Overige ondersteuning: NWO,EU

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: cognitieve functie, foetale programmering, hersenen, prenatale ondervoeding

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

We zullen cognitieve functie meten met behulp van een neuropsychologische testbatterij en hersenparameters door middel van een neuroimaging protocol.

Secundaire uitkomstmaten

Methylering in DNA dat we uit bloed zullen isoleren.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

In onderzoek naar de determinanten van cognitieve veroudering en neurodegeneratieve aandoeningen zoals dementie is vooral veel aandacht uitgegaan naar factoren als genetische aanleg en leefstijl in het volwassen leven. Gedurende de afgelopen 20 jaar is het echter steeds duidelijker geworden dat het fundament voor het functioneren van de hersenen in het latere leven al tijdens de zwangerschap gelegd wordt en dat negatieve omstandigheden tijdens deze periode het risico op premature cognitieve achteruitgang en neurodegeneratieve aandoeningen wel eens zouden kunnen vergroten. Het hongervinter onderzoek biedt de unieke mogelijkheid om te onderzoeken of omstandigheden in de baarmoeder inderdaad cognitieve achteruitgang en hersenveroudering versnellen.

Onze hypothese is dat prenatale blootstelling aan ondervoeding geassocieerd is met een toename in cognitieve en hersenveroudering en dat verschillen hierin gerelateerd zijn aan verschillen in DNA methylering.

Doel van het onderzoek

- (1) de gevolgen onderzoeken van blootstelling aan prenatale ondervoeding voor cognitieve functie en hersenparameters in het latere leven.
- (2) de gevolgen onderzoeken van blootstelling aan prenatale ondervoeding voor leeftijd gerelateerde veranderingen in cognitieve functie en hersenparameters
- (3) het bestuderen van DNA methylering in relatie tot prenatale ondervoeding en

cognitieve en hersenveroudering.

Onderzoeksopzet

Cohort studie.

Inschatting van belasting en risico

Deelnemers worden uitgenodigd voor een bezoek aan het ziekenhuis voor metingen. De metingen zullen bestaan uit bloedafname (20 ml), bloeddruk, antropometrie (lengte, gewicht, heup, middel en hoofdomtrek), MRI van de hersenen en een cognitieve test batterij. Verder zullen we een gestandaardiseerd interview afnemen met vragen over leefstijl, medische geschiedenis, medicatie gebruik en stemming. De geschatte totale tijd die de metingen in beslag zullen nemen is 3 uur. Fysieke belasting is minimaal met bloedafname en de MRI als meest belastende onderdelen.

Contactpersonen

Publiek

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9
Amsterdam 22660
NL

Wetenschappelijk

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9
Amsterdam 22660
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Het Hongerwinter onderzoek cohort bestaat uit ongeveer 2400 mensen die geboren werden in de periode rondom de Hongerwinter. Voor de huidige studie zullen we een subsample van 40 deelnemers per onderzoeksgroep (geboren voor de hongerwinter, blootgesteld in de vroege, midden of late zwangerschap) at random selecteren, in totaal 200 deelnemers, waarbij we eerst cohortleden zullen uitnodigen die eerder meegedaan hebben aan de studie in 2012. Cohortleden die in Nederland leven en van wie wij contactinformatie hebben, komen in aanmerking voor deelname.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Deelnemers die wegens fysieke of mentale beperkingen het ziekenhuis niet kunnen bezoeken.

Onderzoekopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	05-06-2019
Aantal proefpersonen:	200
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	29-03-2019
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL67970.018.19